

Potvrzené případy poliomyelitidy v Sýrii

Dne 19. října WHO informovala o klastru akutních chabých paréz (AFP), detekovaných od začátku října v syrské provincii Der Al Zour, na východě země podél hranice s Irákem. Celkem se jednalo o 22 případů. Věková distribuce: 5 případů u mladších než 1 rok, 13 případů u 1 - 2letých a 4 případy u jedinců starších 2 roky. Počáteční testy prováděné v národní referenční laboratoři v Damašku indikovaly pozitivní nález divokého polioviru. Vzorky byly zaslány ke confirmaci do Regionální referenční laboratoře WHO/Eastern Mediterranean Region, která dne 29. října potvrdila izolaci divokého polioviru typu 1 (WPV1) v deseti vzorcích. Ve většině případů se jednalo o děti mladší 2 let, neimunizované nebo imunizované nekompletně. Divoký poliovirus byl naposledy v zemi detekován v roce 1999.

V Sýrii je imunizace proti poliomyelitidě povinná od roku 1964. V letech 2002 - 2010 byla hlášena proočkovanost třemi dávkami OPV (OPV3) u dětí mladších 1 rok nad 95 %. Od roku 2010 klesla proočkovanost proti všem infekcím vakcinací preventabilních a odhadovaná proočkovanost OPV3 u věkové kohorty 12- 23 měsíců byla v roce 2012 jen 52 %. Surveillance AFP probíhá od roku 1993, její indikátory byly považovány od roku 1996 až donedávna za uspokojivé.

V důsledku probíhajícího konfliktu se zdravotní situace v Sýrii v průběhu posledních let rapidně zhoršuje. Zničeno bylo přes polovinu státních nemocnic, téměř 80 % ambulantních zařízení, přes 70 % zdravotníků uprchlo ze země. Dramaticky narůstají epidemie infekčních nemocí - spalničky, tyfus, leishmanióza, akutní průjemy, hepatitida.

Vlivem současné situace je Sýrie ve vysokém riziku výskytu polia i nárůstu dalších vakcinací preventabilních onemocnění. V zemi jsou plánovány rozsáhlé suplementární imunizační kampaně. Také sousední země plánují mimořádné imunizační aktivity. V Turecku pobývá v táborech 400 000 syrských utečenců, dalších 200 000 mimo tábory. Turecká vláda plánuje v rámci kampaně vakcinaci dětí především ve věku 0 - 59 měsíců, ale zvažuje i věk 0 - 15 let. Počítá s vakcinací 1 milionu osob trivalentní OPV. Dle UNHCR (Úřad OSN pro uprchlíky) je v současnosti registrováno přes 2 miliony syrských uprchlíků, téměř 20 % z nich tvoří děti mladší 5 let.

Před konfliktem v roce 2011 žilo v zemích EU přes 100 000 Syřanů. V posledních měsících jejich počet dramaticky narostl. Přes polovinu registrovaných uprchlíků tvoří děti. Je očekáváno, že počet žadatelů o azyl, utečenců a nelegálních migrantů do EU bude narůstat. Nejčastější destinací nelegálních emigrantů je Německo a Švédsko.

Dne 21. října uspořádala WHO, ECDC, EMA (Evropská léková agentura) a HSC (Výbor Evropské komise pro zdravotní bezpečnost) s členskými státy EU telekonferenci, věnující se současné situaci. Všem osobám cestujícím do a z oblastí s výskytem poliomyelitidy je doporučováno kompletní očkování, případně přeočkování proti této infekci. Restrikce pro cestovatele nejsou uplatňovány. Zdůrazněna byla zásadní role vysoké proočkovanosti, surveillance AFP, surveillance prostředí, popřípadě surveillance enterovirov. V zemích EU je vakcinaci používána IPV v minimálně čtyřdávkovém schématu. Jediné Polsko používá kombinaci IPV a OPV (3+1), ale hodlá přejít na výhradní vakcinaci IPV z důvodu nedostatku dodávek OPV deklarovanou současným dodavatelem. Obecně na otázku existence rezervy vakcín proti poliomyelitidě odpověděly pouze 3 státy z 28 dotázaných kladně (Velká Británie, Řecko, Norsko).

Země, ve kterých jsou syrští občané umístěni v určených prostorách (táborech), by měly provádět tzv. zesílenou klinickou surveillance, surveillance prostředí a systematický sběr vzorků stolic od symptomatických i asymptomatických osob. Členské státy EU, do kterých přicházejí utečenci a žadatelé o azyl ze Sýrie by měly při příjezdu ověřit jejich vakcinační status a zajistit vakcinaci proti poliomyelitidě, je-li potřeba i jiné vakcinace. Zároveň je všem členským státům EU doporučováno zrevidovat národní pohotovostní plány pro zachování stavu "polio-free", tedy reakci na import nebo cirkulaci polioviru a rezervy vakcín proti polio.

S použitím materiálů WHO a ECDC

MUDr. Jitka Částková, CSc.

Oddělení epidemiologie infekčních nemocí

CEM, SZÚ